

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บริเวณตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา คือ (1) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (2) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และ (4) ปัญหาข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ บริเวณตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจาก ประชาชนตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 287 คน ซึ่งเป็นการวิจัยในเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการวิจัย และประมวลผลข้อมูลด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลการวิจัย คือ สถิติพรรณนา สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปร

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย เล็กน้อย มีอายุเฉลี่ย 35.8 ปี โดยมีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี มากที่สุด มีระดับการศึกษาใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่จะ สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มากที่สุด กลุ่มตัวอย่างพักอาศัยอยู่ในชุมชนเฉลี่ย 22.2 ปี ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนมานาน้อยกว่าหรือเท่ากับ 12 ปี ร้อยละ 41.5 มีอาชีพเป็นนักศึกษา มีรายได้เฉลี่ย 9,084 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายเฉลี่ย 5,839 บาทต่อเดือน ส่วนใหญ่จะ ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มใดเลย ส่วนที่เป็นสมาชิก พบว่าเป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ มากที่สุด กลุ่มตัวอย่าง ได้รับความรู้ด้านข่าวสารจาก

ญาติพี่น้อง/เพื่อน และส่วนใหญ่เข้าร่วมค้าขายตั้งแต่เริ่มจัดตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ก็ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2547

2. ความรู้ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ระดับความรู้ ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 0.91)

3. แรงจูงใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง

ระดับแรงจูงใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดน้ำบางน้ำผึ้งของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับแรงจูงใจในแต่ละด้าน ดังนี้

3.1 ระดับแรงจูงใจของชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 4.11)

3.2 ระดับแรงจูงใจส่วนบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 3.89)

4. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยมีระดับการมีส่วนร่วมในแต่ละด้าน ดังนี้

4.1 ระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 1.72)

4.2 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและประสานงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 1.64)

4.3 ระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยรวม 2.59)

4.4 ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 1.74)

5. ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 1

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแยกพิจารณาเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานและประสานงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการ

ประเมินผล พบว่า ระดับความรู้ ความเข้าใจมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สมมติฐานที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กับ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ระดับแรงจูงใจในภาพรวม มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จึงยอมรับสมมติฐานที่ 2

ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในชุมชน กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแยกพิจารณาเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานและประสานงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล พบว่า ระดับแรงจูงใจในชุมชนมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจด้านบุคคล กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแยกพิจารณาเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานและประสานงาน ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล พบว่า ระดับแรงจูงใจด้านบุคคลมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

6. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ปัญหาและอุปสรรคของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า อันดับที่ 1 ของด้านการจัดการเกี่ยวกับระเบียบของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ได้แก่ กติกาการเข้าร่วมในการค้าขายของประชาชน ด้านการพัฒนาสถานที่แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ยานพาหนะในพื้นที่ไม่เพียงพอ เช่น รถ เรือ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการจัดการตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง และด้านการประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ได้แก่ ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ยังขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดบุคลากรด้านอนุรักษ์ ควรหาเพิ่มและทำการอบรมเพิ่มจะได้มีบุคลากรในการเผยแพร่ให้ตลาดน้ำบางน้ำผึ้งเป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า ด้านการจัดการเกี่ยวกับระเบียบของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ได้แก่ ควรจัดร้านค้าให้เป็นที่เป็นทาง ด้านการพัฒนาสถานที่แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ควรจะมีการแสดงให้ประชาชนชมเพื่อความบันเทิง ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมใน

การออกกฎระเบียบและดูแลรักษาความสะอาด และด้านการประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ได้แก่ ควรนำสินค้าในท้องถิ่นมาเผยแพร่ให้เพิ่มมากขึ้น

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลมีประเด็นที่น่าสนใจ ที่ผู้วิจัยได้นำมาอภิปราย ดังนี้

1. จากการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สามารถตอบแบบสอบถามได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่าง ตำบลบางน้ำผึ้งที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาในระดับตั้งแต่มัธยมศึกษา ไปถึงระดับสูงกว่าปริญญาตรี ซึ่งอาจมีผลทำให้ ประชาชนได้รับการศึกษาและเรียนรู้จากสถานศึกษา ถึงคุณประโยชน์ของการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และนอกจากนี้ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีด้านการสื่อสารในปัจจุบัน อาจส่งผลทำให้ การบริโภคข้อมูลข่าวสารจากสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ทำได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพมากขึ้น และทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจถึงการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่ากลุ่มตัวอย่างเข้าใจความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ว่าหมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวในการศึกษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และทราบว่ากรท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ยั่งยืนนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดให้ความสำคัญ โดยเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังมากที่สุด ระดับความรู้ความเข้าใจดังกล่าวจัดอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุดารัตน์ นาคประกอบ (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการอุทยานแห่งชาติป่าหินงามเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ความรู้ความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชีรพัฒน์ คี้อตัน (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่วนอุทยานม่อนพระยาแช่ ตำบลพิชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ และนอกเขตพื้นที่ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับสูง

2. จากการศึกษาระดับแรงจูงใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ในภาพรวม พบว่า มีแรงจูงใจในระดับมาก และมากที่สุด แรงจูงใจในรายด้านก็อยู่ในระดับมาก และมากที่สุดทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านชุมชน และด้านบุคคล ซึ่งมีความสอดคล้องกับการวิจัยของ กรกฎ ตราชู (2545, บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการตลาดริมน้ำวัดคอนหาวยในการส่งเสริมการท่องเที่ยว : ศึกษากรณีตลาดริมน้ำวัดคอนหาวย อำเภอสามพราน พบว่า ผู้ประกอบการตลาดริมน้ำ

คอนหาวยมีปัจจัยจูงใจในการประกอบการในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านของแรงจูงใจพบว่า แรงจูงใจในชุมชน ประชาชนมีแรงจูงใจในทางบวกทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเห็นด้วยกับคำถาม โดยเฉพาะที่เป็นเรื่องใกล้ตัว เช่น เห็นด้วยกับข้อที่ว่า การมีกฎระเบียบที่ยอมรับของชุมชนส่งผลต่อความเรียบร้อยของตลาดน้ำ มีประชาชนเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาคือ การเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวทำให้เป็นที่รู้จักและมีผู้มาเที่ยวหรือนักท่องเที่ยวมากขึ้น ส่วนแรงจูงใจด้านบุคคล พบว่า ประชาชนมีแรงจูงใจในทางบวกทุกข้อเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเห็นด้วยกับคำถามที่ว่า ต้องการให้มีผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและราคาถูกในตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ซึ่งเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมาคือ ต้องการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง

ถึงแม้ว่า จากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างที่ได้ค่าเฉลี่ย แรงจูงใจในชุมชน มีความสามัคคีในชุมชนและหน่วยงานมีความร่วมมือร่วมใจในการรักษาแหล่งท่องเที่ยวในตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนอาจมีความรู้สึกภายในชุมชนยังไม่มี ความสามัคคีและ ไม่ได้ได้รับความร่วมมือร่วมใจจากหน่วยงานในการรักษาแหล่งท่องเที่ยวในตลาดน้ำบางน้ำผึ้งมากเพียงพอ ซึ่งมีประชาชนเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว และแรงจูงใจด้านบุคคล มีข้อความที่ต้องการเข้าร่วมค้าขายในตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนอาจมีความรู้สึกว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมในการค้าขายในตลาดน้ำบางน้ำผึ้งเป็นเรื่องที่ยุ่งยากในการเข้าร่วมทำการค้าขายหรือร่วมกิจกรรมกับ โครงการทำได้ลำบาก ประชาชนจึงเห็น ด้วยกับข้อความดังกล่าวน้อย

3. จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับน้อย และการมีส่วนร่วมในรายด้านก็อยู่ใน ระดับน้อยและน้อยที่สุด 3 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงานและประสานงาน และ ด้านการประเมินผล ซึ่งแตกต่างจากผลการวิจัยของ ผู้เข้ารับการศึกษาการฝึกอบรมหลักสูตร นักวิจัยทาง สังคมศาสตร์ รุ่นที่ 54 (2542, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวจังหวัดเลย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับกลุ่ม ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง จากการที่ประชาชนตำบลบางน้ำผึ้งมีส่วนร่วมในการจัดการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อยู่ในระดับน้อยนั้น ทำให้กระบวนการในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณ ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ในด้านการวางแผน การดำเนินงานและประสานงาน และการประเมินผล เนื่องจากขาดการเชื่อมโยงและการบูรณาการซึ่งกันและกัน และการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง การจัดการท่องเที่ยว เชิงนิเวศขาดประสิทธิภาพและความยั่งยืน

เมื่อพิจารณาด้านการดำเนินงานและประสานงาน ในข้อความที่ว่า ท่านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทุนและอุปกรณ์ในการดำเนินงานในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนยังไม่ค่อยเข้าใจถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่าจะทำให้ท้องถิ่นเจริญขึ้นแบบยั่งยืนได้อย่างไร และข้อความที่ว่า ท่านมีส่วนเข้าร่วมเป็นผู้ประสานการดำเนินงานในด้านข้อมูล หรือด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ ซึ่งประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดเช่นกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะว่ามีข้อจำกัดถึงในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่าเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเท่านั้น ดังนั้น การที่ประชาชนส่วนร่วมในด้านนี้ต่ำมาก ย่อมจะทำให้การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของลาดน้ำบางน้ำผึ้งไม่ครบกระบวนการพัฒนาตามทฤษฎี คือ มีแต่ผู้ที่ไม่ให้ความร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งอาจจะส่งผลให้การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ขาดคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

4. การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณลาดน้ำบางน้ำผึ้ง การที่ค่าความสัมพันธ์เป็นบวก เนื่องจากมีความสัมพันธ์ในลักษณะเมื่อตัวแปรที่เป็นความรู้ความเข้าใจมีค่าสูงขึ้นตัวแปรที่เป็นการมีส่วนร่วมจะมีค่าสูงขึ้นด้วย คือการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัฒน์พงษ์ เลขะ โฆษ (2539, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการบริหารของประชาชน ในองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณีจังหวัดจันทบุรี พบว่า ความรู้ความเข้าใจต่อองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองการบริหาร ในองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของลาดน้ำบางน้ำผึ้งมากขึ้น

5. ในการทดสอบสมมติฐาน พบว่า แรงจูงใจในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศลาดน้ำบางน้ำผึ้ง การที่ค่าความสัมพันธ์เป็นบวก เนื่องจากมีความสัมพันธ์ในลักษณะเมื่อตัวแปรที่เป็นแรงจูงใจมีค่าสูงขึ้นตัวแปรที่เป็นการมีส่วนร่วมจะมีค่าสูงขึ้นด้วย คือการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมชาย คนตรี(2541, บทคัดย่อ) ศึกษาความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติของผู้ประกอบการในจังหวัดปทุมธานี เกี่ยวกับการรักษาคุณภาพแม่น้ำเจ้าพระยา ผลการวิจัย พบว่า ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติต่อการรักษาคุณภาพแม่น้ำเจ้าพระยาของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการรับ

ผลประโยชน์ นั้น ทำให้ประชาชนมีความภาคภูมิใจที่มีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง และต้องการเห็นนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชมตลาดน้ำให้มากยิ่งขึ้นนั่นเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจำแนกออกเป็น 2 ตอน คือ ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการมีส่วนร่วม และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการมีส่วนร่วม

จากการค้นพบสมควรส่งเสริม สนับสนุน และเปิดโอกาส ให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ให้ท้องถิ่น เพื่อที่จะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของตนเองอย่างจริงจัง และให้สอดคล้องกับแผนนโยบายการพัฒนาท้องถิ่น ที่เน้นชุมชนเป็นฐานของการพัฒนา ผู้วิจัยจึงขอเสนอวิธีในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นที่สำคัญ ดังนี้

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนในการจัดการตลาดน้ำบางน้ำผึ้งให้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ ดังนั้นจึงเห็นควรให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตั้งกฎระเบียบการเข้าร่วมในการค้าขายของประชาชน ออกกฎระเบียบเรื่องการรักษาความสะอาดภายในชุมชน

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานบริหารตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ให้เป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการสนับสนุน โครงการของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง เช่น จัดตั้งกองทุนในการจัดการตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง เป็นต้น ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ถ้าประชาชนขาดความรู้ก็ควรอบรมเพิ่มเติมความรู้ให้แก่ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการ จะได้มีบุคลากรในการเผยแพร่ให้ตลาดน้ำบางน้ำผึ้งเป็นที่รู้จักของประชาชนทั่วไป

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เช่น ให้ประชาชนเข้าร่วมค้าขายจัดจำหน่ายสินค้าในกลุ่มสินค้า OTOP ให้มากขึ้น ควรเพิ่มความรู้ในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดการตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ให้ประชาชนได้รับรู้และมีความเข้าใจมากขึ้น

1.4 ควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการและชุมชนได้เข้ามากำหนดระเบียบในการจัดการร้านค้าและควรนำสินค้าในท้องถิ่นมาเผยแพร่ให้คนรู้จักมากขึ้นเพื่อเป็นจุดเด่นของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในอนาคตในการวิจัยเชิงปริมาณ ควรเพิ่มตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น ความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชน ความผูกพันของประชาชนกับท้องถิ่น เพื่อให้การวิจัยมีตัวแปรที่ครอบคลุมมากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้วิจัยกับประชาชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำวิชาการที่ได้มาผสมผสานกับการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อสามารถนำข้อมูลในด้านลึกที่ได้จากการสังเกต จากการร่วมกิจกรรมของประชาชน และการสอบถามสัมภาษณ์มาเป็นแนวทาง ในการจัดทำเป็นยุทธศาสตร์ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบมีส่วนร่วมต่อไป

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยถึงวิธีการ ในการบริหารจัดการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง ที่ได้มาบูรณาการกับความรู้ที่ได้จากงานวิจัย ในครั้งนี้ เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบมีส่วนร่วมต่อไป